

Assignatura	22709 Pràctiques d'Art Antic (Art Precolombi)				
Professora	Victòria Solanilla Demestre				
Cicle	Segon	Quadrimestre	Segon	Crèdits 8'	Tipus Optativa
Horari	Teoria: Dilluns i Dimecres (13:00 a 14:30)				Grup 1

OBJECTIUS

Aproximació a l'art de l'Amèrica precolombina. S'estudiaran les principals cultures de la Zona de Mesoamèrica i de la Zona Andina, des d'una visió en que centrant-nos en l'art, compregui també la història, la religió i la cosmogonia.

TEMARI

1. Introducció

- 1.1 **Poblament d'Amèrica:** les races. Teories antigues i modernes sobre el poblament Àrees culturals. Els estudis americanistes.
- 1.2 **Prehistòria:** Principals troballes. L'art rupestre (gravats i pintures).

2. MESOAMÈRICA

- 2.1 **Concepte de Mesoamèrica.** Etapes i cultures. Característiques generals del seu art. Religió: déus i cultes. Societat. L'agricultura del blat de moro.
- 2.2 **Època Arcaica. Cultura Olmeca.** Primera cultura de Mesoamèrica. Expansió. Arquitectura (La Venta, Tres Zapotes). Escultura: exempta i relleus. Ceràmica
- 2.3 **Època Clàssica. Cultura Teotihuacan.** Evolució de la societat. Religió. Arquitectura: palaus i temples. Pintura, escultura i ceràmica.
- 2.4 **Època Clàssica - Postclàssica. Cultura Maia.** Societat i religió. Periodització. Arquitectura: tècniques, elements, tipologia i estils. Les ciutats: a) zona central (Tikal, Bonampak i Palenque) i b) zona nord (Chichén Itzá i Uxmal). Escultura: materials (fusta, pedra i fang), tipus i estils. Pintura. Ceràmica
- 2.5 **Època postclàssica. Cultura Asteca.** Societat i religió. Fonts escrites. Arquitectura: Tenochtitlán, Malinalco i Calixtlahuaca. Escultura en pedra: exempta i relleus. Ceràmica. Arts menors i orfebreria.

3. ZONA ANDINA

- 3.1 **Concepte de Zona Andina.** Etapes i cultures. Característiques generals del seu art. Religió. Societat. Economia.
- 3.2 **Període Formatiu. Cultura Chavín:** Situació i característiques. Chavín de Huántar: arquitectura i relleus. Ceràmica i teixits.
- 3.3 **Període "Intermedio Temprano". Cultura Paracas.** Arquitectura funerària. Els teixits i la seva simbologia.
- 3.4 **Període Horitzó Mitjà. Cultura Tiahuanaco:** Arquitectura monumental. Escultura en pedra. Ceràmica. Teixits i la seva simbologia. La seva projecció en la cultura Huari.
- 3.5 **Període Horitzó Tardà. Cultura Inca.** Mites més importants (dels orígens, de Vichama, de les Quatre Edats i de Manco Capac). Geografia. Societat. Religió. Govern i administració. Arquitectura: característiques. Cuzco: temples, carrers, fortalesa de Sacsahuamán fonts .Machu Picchu. Ceràmica. Teixits. Arts dels metalls.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Adams, R.E.W. (2000): *Las antiguas civilizaciones del Nuevo Mundo*, Barcelona, Crítica.

- Alcina Franch, J. (1987), Historia del arte hispanoamericano, 1: Arte precolombino, Madrid. Alhambra.
- Bosch Gimpera, P. (1975), La América pre-hispánica, Barcelona. Ariel.
- Ciudad, A. (1988), Las culturas del antiguo México, Madrid. Alhambra.
- Girard, R. (1976): *Historia de las civilizaciones antiguas de América*, 3 vols., Madrid, Alhambra.
- Grieder, T. (1987): *Orígenes del Arte Precolombino*, México, F.C.E.
- Kubler, G. (1986), Arte y arquitectura en la América precolonial, Madrid. Cátedra.
- Kauffmann, F. (1978), Manual de arqueología peruana, Lima.
- Piña Chan, R. (1986): *Historia, Arqueología y Arte Prehispánico*, México, F.C.E.
- Séjourne, L. (1976), América Latina I. Antiguas culturas precolombinas, Madrid. S.XXI.

BIBLIOGRAFIA ESPECIFICA

Mesoamérica

- Cavatrunci, C. (1998): *Les Mayas*, Paris, Canal.
- Ciudad, A. (1988): *Las culturas del antiguo México*, Madrid. Alhambra.
- Coe, M. (1979): *The Maya Scribe and his World*, New York, The Grolier Club.
- Dendrop, P. i Heyden, D. (1980): *Architettura Mesoamericana*, Milano, Electa Editrice.
- Freidel, D., Schele, L. i Parker, J. (1993): *Maya Cosmos. Three thousand years on the Shaman's Path*, New York, William Morrow & Co.
- Hammond, N. (1988): *La Civilización Maya*, Madrid, Alhambra.
- Joralemon, P.D. (1971): *A Study of Olmec Iconography*, Washington, Dumbarton Oaks.
- Landa, D. De (1973): *Relación de las cosas de Yucatán*, México, Porrúa.
- León Portilla, M. (1976): *Visión de los vencidos*, México, UNAM.
- León Portilla, M. (1977): *Los antiguos mexicanos a través de sus crónicas y cantares*, México, F.C.E.
- Miller, M.E. i Taube, K. (1993): *The Gods and Symbols of Ancient Mexico and the Maya*, London, Thames & Hudson.
- Miller, M.E. (1999): *El Arte de Mesoamérica*, Barcelona, Destino.
- Morley, S.G. (1975): *La Civilización Maya*, México, F.C.E.
- Piña Chan, R. (1990): *Los olmecas: cultura madre*, Barcelona, Lunweg.
- Rivera Dorado, M. (1986): *Chilam Balam de Chumayel*, Madrid, Crónicas de América.
- Rivera Dorado, M. (1986): *La religión maya*, Madrid, Alianza.
- Sahagún, B. De (1990) *Historia general de las cosas de Nueva España*, Madrid, Crónicas de América.
- Schele, L. i Miller, M. (1986): *The Blood of Kings. Dynasty and Ritual in Maya Art*, New York, George Braziller Inc.
- Sharer, R., Morley, S. i Brainerd, G. (1994): *The ancient Maya*, Stanford.
- Thompson, J. (1985): *Grandeza y decadencia de los Mayas*, México, F.C.E.
- Vaillant, G. (1980): *La Civilización Azteca*, México, F.C.E.
- Westheim, P. (1987): *Ideas fundamentales del Arte prehispánico en México*, Madrid, Alianza Forma.
- Westheim, P. (1988): *Arte antiguo de México*, Madrid, Alianza Forma.

Zona Andina

- Berberian, E. i Raffino, R. (1991): *Culturas indígenas de los Andes meridionales*, Madrid, Alhambra.

- Burger, R. (1995): *Chavín and the Origins of Andean Civilization*, London, Thames & Hudson.
- Cieza de León, P. (1984): *La crónica del Perú*, Madrid, Crónicas de América.
- Cieza de León, P. (1985): *Señorío de los Incas*, Madrid, Crónicas de América.
- Cuesta Domingo, M. (1980): *Arqueología andina: Perú*, Madrid, Ministerio de Cultura.
- Davies, N. (1999): *Los antiguos reinos del Perú*, Barcelona, Crítica.
- Kauffmann, F. (1978): *Manual de arqueología peruana*, Lima.
- Lavalle, J. i Lang, W. (1990): *Culturas precolombinas: Chimú*, Lima, Banco de Crédito del Perú.
- Lavalle, J. i Lang, W. (1990): *Culturas precolombinas: Paracas*, Lima, Banco de Crédito del Perú.
- Lechtmann, H. i Soldi, A. (1985): *La tecnología en el mundo andino*, México, UNAM.
- Lumbreras, L.G. (1974): *The Peoples and Cultures of Ancient Peru*, Washington, Smithsonian Institution.
- Lumbreras, L.G. (1981): *Arqueología de la América Andina*, Lima.
- Lumbreras, L.G. (1992): *Cultures preincasiques dels Andes septentrionals i centrals: la cultura Chavín*, Barcelona, Ajuntament de Barcelona.
- Mason, A. (1978): *Las antiguas culturas del Perú*, México, F.C.E.
- Paul, A. (1991): *Paracas. Art and Architecture*, Iowa City, University of Iowa.
- Poma de Ayala, H. (1987): *Nueva crónica y buen gobierno*, Madrid, Crónicas de América.
- Porras, R. (1986): *Los cronistas del Perú (1528-1650)*, Lima, Banco de Crédito del Perú.
- Rovira, S. (1990): *La metalurgia americana: análisis tecnológico de materiales prehispánicos y coloniales*, Madrid, Universidad Complutense.
- Tello, J. i Mejía, T. (1979): *Paracas: cavernas y necrópolis*, Lima, UNMSM.

AVALUACIÓ DEL CURS

Lectures.

Treball de curs.

Exàmen final.